

Svar till interpellation om försörjningsstödsutvecklingen

Stefan Hanna önskar svar på följande frågor:

- *Varför har resultatet för nyanlända som lämnar etableringsprogrammet varit lägre i Uppsala än i andra kommuner och riket i stort?*

Etableringsprogrammet och samordningsansvaret för nyanländas etablering är ett statligt ansvar och ligger på Arbetsförmedlingen. Resultaten inom etableringsprogrammet är statens ansvar att svara för.

Kommunen ansvarar inom etableringsprogrammet för samhällsorientering och utbildning i svenska för invandrare, sfi.

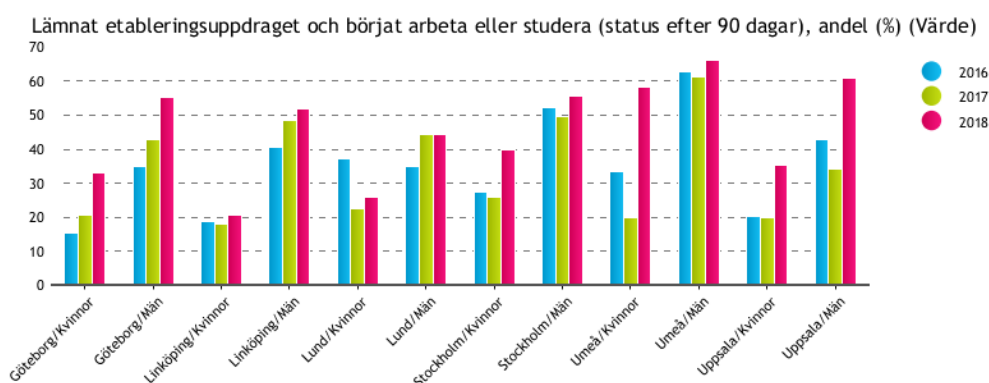
Forskning och empiri visar att personer når arbete snabbare när de tar del av flera parallella aktiviteter. Progression inom sfi är också viktigt. För att uppnå effektivitet i studierna håller förvaltningen på att ställa om för att ställa kravet att sfi-studier ska utföras på heltid. I tillägg sätts en gräns inom sfi på tre år. Detta förväntas innebära snabbare progression och en möjlighet för kommunen att i högre utsträckning ge individen mer anpassade och parallella insatser. Kommunen kunde genom extratjänsterna göra väsentlig skillnad för personer som lämnade etableringen, men då de ekonomiska förutsättningarna för Arbetsförmedlingen försämrades i och med budgetpropositionen inför 2019 minskade denna möjlighet för kommunen.

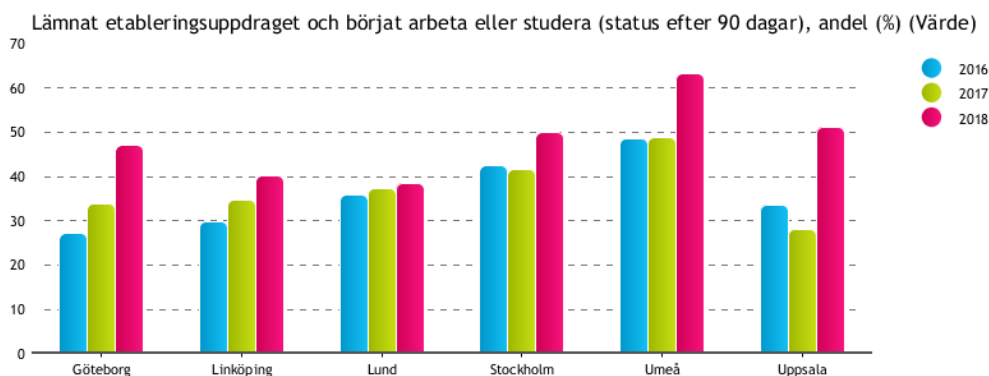
- *Är det rimligt att resultatet för nyanlända som lämnar etableringsprogrammet är lägre än i andra kommuner och riket i stort i en kommun som Uppsala?*

Arbetsförmedlingen ansvarar för planeringen av individens insatser under etableringstiden. Eftersom det är ett statligt ansvar bör frågeställningen riktas till Arbetsförmedlingen.

Ur ett kommunalt perspektiv är resultatet inte tillfredsställande då det i förlängningen, efter avslutat program, innebär ökade kostnader för kommunen för det som egentligen är ett statligt ansvar.

För att svara på om situationen i Uppsala är rimlig krävs det en analys av andra kommuner som är liknande Uppsala. Den jämförelsen kan göras på många olika sätt. I jämförelsen med större universitetsorter så sticker Uppsala inte ut.





Diagrammen är från Kolada. Källa till data är SCB.

Inte heller vid jämförelse med andra kommuner som enligt Kolada är jämförbara avseende integration sticker Uppsala ut, med undantaget för 2017 där Uppsalas andel är lägre. Samtidigt fluktuerar andelarna mycket mellan åren vilket försvårar jämförelser med andra kommuner men även försvårar prognoser av framtida utfall inom Uppsala. "Liknande kommuner integration" baseras på en kommuns invånarantal, antal asylsökande, antal kommunmottagna och utrikes födda från länder utanför EU/EFTA.

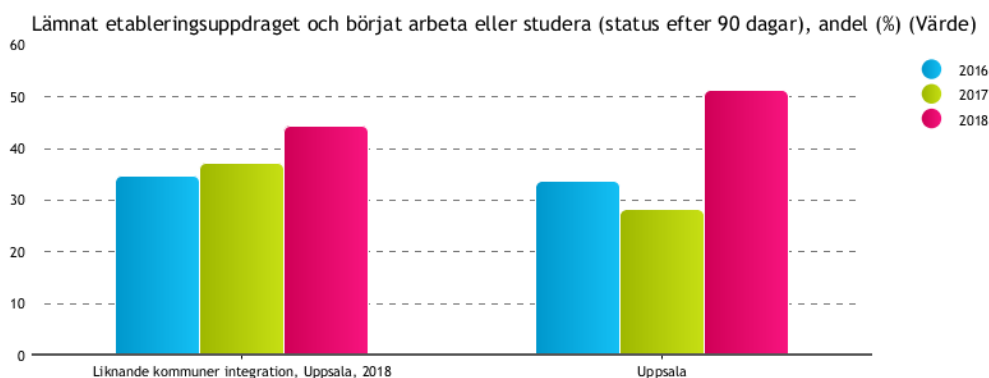


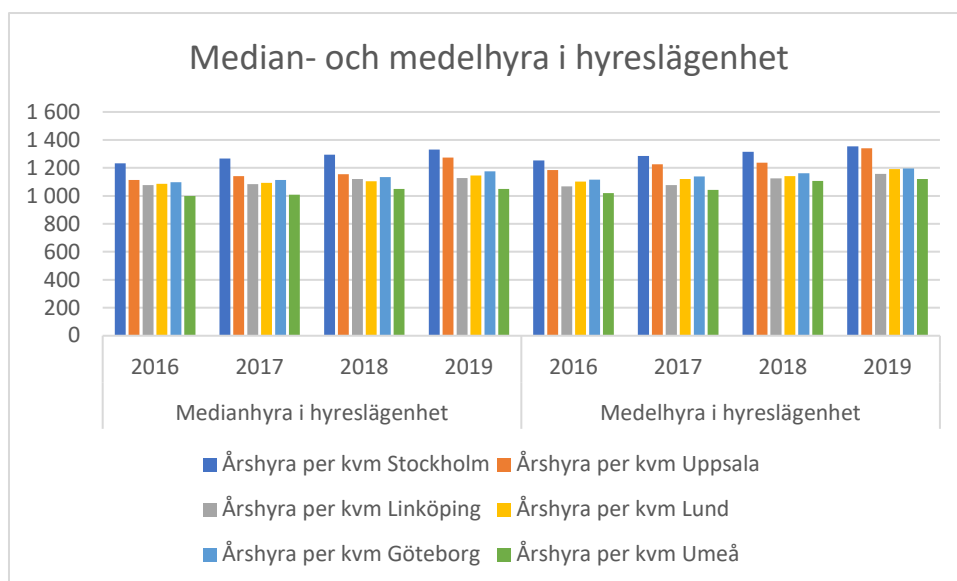
Diagram från Kolada. Källa till data är SCB.

På basis av ovan statistik bedöms resultaten vara rimliga i Uppsala. Därmed behöver inte kommunen anse sig vara nöjd. Som nämnts har flera åtgärder tagits för att både bereda möjligheter men också ställa krav på de målgrupper som berör kommunens verksamheter. En stor del av förbättringen från år 2017 till 2018 kan antas bero på kommunens satsning på extratjänster.

- *Varför har andelen biståndsmottagare av befolkningen ökat i Uppsala i motsats till jämförbara kommuner, storstäder och riket i övrigt?*

Personer som inte klarar sin försörjning anmäler sig hos socialtjänsten som prövar personens ansökan. Storleken på ekonomiskt bistånd beror dels på riksnormen och dels skäliga kostnader utanför riksnormensamt bidrag för livsföring i övrigt.

För att bli berättigad ekonomiskt bistånd krävs att en person har försökt klara sin försörjning på alla andra möjliga sätt. Därtill att personen inom rimliga krav har låga omkostnader. Ekonomiskt bistånd tillåter inte en person några ekonomiska utsvävningar utan det är de mest kritiska behoven hos en person som säkerställs genom detta bidrag. Kostnader avseende mat, kläder, el, vatten, bör vara liknande i Sverige och bör därför inte ge svar på varför fler är i behov av stöd. Därför bör hyresnivån kunna vara en förklaring till varför Uppsala sticker ut. I en jämförelse mellan samma städer som ovan tydliggörs att hyrorna i Uppsala är näst högst efter Stockholm.



Källa: SCB

När hyror går upp eller är höga räcker inte alltid andra ekonomiska stöd till. Om en person erhåller en statlig ersättning, exempelvis etableringsersättningen så står det klart att samma summa pengar räcker till mindre i Uppsala. I samband med att personer får statliga ersättningar ökar så ökar också risken att hushållens befintliga inkomster inte räcker till, i högre utsträckning i Uppsala jämfört med övriga kommuner i denna jämförelse.

- *Varför kommer Uppsala kommun bättre än Arbetsförmedlingen klara av att matcha arbetsföra människor längst ifrån arbetsmarknaden mot självförsörjning med tanke på ovan usla resultat?*

Om resultaten inte är goda eller förväntade så är detta i sig är anledning till att kommunen bör ges en chans att utveckla arbetet i en försöksverksamhet. Just eftersom kommunen genom extratjänster visade handlingskraft och vilja och därmed bidrog till att öka personers övergång från etableringsprogram till arbete tydliggörs kommunens möjlighet att verka. Varaktigheten och de positiva effekterna från denna insats försvåras av den situation som omgärdar Arbetsförmedlingens organisation i dagsläget. Dessutom förstärks kommunens arbete för att ytterligare ge stöd till de personer där arbetsförmedlingen inte har lyckats.

- *Hur ser prognoserna ut för behov av försörjningsstöd i antal personer och miljoner kronor 2020, 2021 och 2022?*

Till delårsbokslutet januari-augusti togs följande prognos fram för utbetalt ekonomiskt bistånd, antal hushåll som mottar ekonomiskt bistånd samt hur många personer (vuxna + barn) som bor i dessa hushåll. Det faktiska utfallet är beroende av många föränderliga faktorer. Prognosen är utifrån delårsbokslutets förutsättningar och om dessa förändras minskar sannolikheten att prognosen stämmer med utfallet.

Prognos	2020	2021	2022
Utbetalt ekonomiskt bistånd, mkr	425	438	455
Hushåll	6213	6388	6568
Personer	11438	11760	12091

Mohamad Hassan (L)

1:e vice ordförande kommunstyrelsen

Ordförande arbetsmarknadsnämnden